

Inledning

Snön täcker allt. Det går inte att skilja hav från land, bara konturerna av den gamla ångbåtsbryggan markerar var det ena börjar och det andra slutar. Där har drivorna tornat upp sig och månljuset genomkorsar dem med blå skuggor.

Luften är så klar att myriader av stjärnor framträder ur natthimlens bråddjup. De samlas tätt, som ett diffust flimrande mellan de ljusstarkare stjärnbilderna.

Det är vindfritt och tyst. Kylan har förlamat de levande och sänkt allt i stillhet. Husen vilar nedsläckta i månskenet, hukar sig under snötyngda tak. En bortglömd adventstake lyser ensligt och lite trotsigt i ett fönster.

Små kilande fötter gör trekantiga spår i snön och vingslagen från en stor fågel skymmer månen under ett kort ögonblick. En kattuggla, som seglar närmare samhället, spanar mot snön och sveper ner över ett orört snötäcke. Där ser hon hur snön har sjunkit ihop en aning, smält lite och sedan frusit igen.

Kattugglan gör ytterligare ett svep och ger sig av.

En dörr står på glänt. Så tänds en stark lampa och lyser upp snön en bit, när nästan fram till gestalten på marken. Tystnaden ger vika.

Mörkret skingras av starka billykto, roterande blåljus och upplysta fönster. Med ens tycks stjärnorna färre och inte alls lika strålande. De tycks flämta, som utdöende lågor.

Snön trampas upp av grova skor och vägen ärras av breda hjulspår. Smutsbruna vallar bildas vid vägrenen. Det vita har förlorat sin lyster och liknar mer en sjaskig och urblekt matta.

Ett grått ljus anas vid himlaranden och månen omgärdar sig med skymmande dis. Natten är över.

Hon sitter i köket. Lysrören är skoningslösa, smärtar som en iskall dusch. Hennes nattlinne klibbar vid kroppen. En mörk fläck har spridit sig över hela framsidan och oregelbundna fläckar syns på armarna. På ena kinden finns en brunaktig, intorkad skorpa. Framför henne på bordet står en blå keramikmugg och ryker. Hon håller båda händerna om muggen.

Någon lägger en pläd över hennes stela axlar och släcker lysrören i taket. Smålamporna i fönstret har mörkröda skärmar och kastar ett milt och varmt sken över rummet.

Hon stirrar rakt framför sig. Hennes ögon är vidöppna, oseende.

Enträgna röster svävar omkring henne, men hon hör dem knappt. De är bara ett entonigt surr. De irriterar henne först, men tonar sedan bort, som ljudet av spyflugor mot lampglaset.

Babyn rör sig tyst i sömnen. Han öppnar och knyter de små händerna ett par gånger och ögonlocken darrar till. Men han vaknar inte.

Kattugglan lyfter från fältet, den slår häftigt med vingarna några gånger för att påskynda stigningen. Skogsmusen dinglar i hennes klor, en ensam bloddroppe glänser i snön. Det enda synliga spåret.

Del 1

1

Vid akutintaget väntar ett läkarteam på ambulansen. Två svårt skadade patienter är på väg. Det kan gälla sekunder. De förs omedelbart till operationsavdelningen.

Smattrande steg och gnisslet från bårhjul i ilfart, blandas med lågmälda röster som ger direktiv och konfererar. Man gör en hastig bedömning av skadorna, den ena verkar mer illa däran.

Blodförlust, nedkylning och chock. Flera sticksår.

Volymdroppet byts hastigt mot blod. Pulsen är farligt hög och trycket lågt. Det är bråttom.

Inne på operationssalen konstateras ett djupt sticksår i buken och ett nära hjärtat. Narkosläkaren förbereder nedsövning.

”Hur är det med den andre?”

”Ganska illa ...”

”Det här verkar ...”

”JÄKLAR!”

De arbetar med hans bröstorg. Ingenting händer.

”Försök igen.”

”Spatlarna!”

Efter fyra stötar går hjärtat igång. Man avvaktar några minuter för att försäkra sig om att hjärtat fortsätter att arbeta, sedan sätts narkosen in och operationen inleds. Teamet arbetar snabbt, endast nödvändiga instruktioner bryter tystnaden. Ett hugg har skadat levern, ett annat har perforerat lungsäcken. Andningen är påverkad. Det är kritiskt.

Han svävar. In och ut ur ett svirrande ljus, vet inte om ögonen är öppna eller stängda. Men ljuset finns där i alla fall. Han känner ingenting.

Mörka väggar omsluter honom, hårdare och hårdare. Han pressas ihop. Är han på väg att födas? Är detta hans första minne? Det är tryggt i mörkret: Ljuset där framme, vägen ut, den lockar honom inte. Synfältet förminskas, det drar ihop sig till ett knappnålshuvuds storlek.

Nattsköterskan går sin första rond på intensiv. Hon lutar sig över patienten. Blinkade han? Respiratorn arbetar jämnt och lugnt, alla kurvor på skärmen ser okej ut. Hon vet att han behöver extra övervakning. Det har ännu inte gått ett dygn sedan operationen. Ansiktet är mycket blekt. Ögonlocken rör sig en aning. Plötsligt slår han upp ögonen och stirrar rakt framför sig. Sköterskan lägger sin hand lätt över hans och pratar lugnande. Kan han höra henne? Ansiktsuttrycket förändras inte och blicken är glasartad. Efter bara ett par sekunder sluter han ögonen igen. Sköterskan dröjer sig kvar en stund. Hon stryker hans lite fuktiga panna och ger handen några tryckningar. Kanske kan han känna det och förstår att det finns någon där.

Efter rondens skriver hon rapport och berättar för den andra sköterskan.

”Vi får se om han vaknar till igen. Kanske var det bara en reflex.”

Mannen påverkade henne på ett oväntat sätt. Något i blicken fick henne ur balans ... Men hon säger inget om det och skakar snabbt av sig känslan.

Ljuset är bländande. Så starkt att det svider i ögonen och tvingar fram tårarna. Han försöker urskilja vad som rör sig långt där borta. Det flimrar och böljar för blicken, en svettdroppe rinner ner i höger ögonvrå och bränner till. Axlar och armar hettar. Hela kroppen känns varm och svettkladdig, luggen klistrar vid pannan. Han skuggar med handen över ögonen och kisar genom det dallrande ljuset. Något, en gestalt, närmar sig hastigt. Otåligt går han ett par steg framåt och blinkar irriterat. Han spärrar upp ögonen. Plötsligt mörknar det omkring honom igen och han tycker sig höra en avlägsen röst. Den stör honom, hör inte dit. Han måste tillbaka, tillbaka till ljuset och den framrusande gestalten. Det är ytterst viktigt, han får inte missa det. Tillbaka, tillbaka...

2

Håret klubbade fast mot huvudet som en blöt mössa, och när jag försökte skärma av solljuset gled händerna bara över den fuktiga huden. Jag såg konturerna av en cyklist i motljuset och konstaterade att den andre borde vara ungefär jämnstor. Det mörka håret stack fram, stripigt och blankt av svett, under en djupt neddragen keps. Han satt nedhukad över cykelstyret, munnen var halvöppen, som om han viskade eller muttrade något.

Det gick verkligen undan. Plötsligt var han där och i nästa sekund förbi. Jag vände mig om och såg hur cyklisten nådde gatans slut, gjorde en häftig inbromsning och sladdade runt på vändplanen. Lätt framåtlutad över styret, andades han ut. Ett nöjt leende skymtade under kepsen. Utan att se på mig kastade han nonchalant ur sig:

”Den är ny. Jag fyller år idag.”

Jag gick närmare. Cykeln måste vara splitterny. Allt blänkte, solreflexer dansade i det förkromade styret och det rena stänkskyddet. Himmelsblå ram med Monarkmärket som ett utrop, svarta handtag och perfekta däck.

”Jag har fått den av pappa”, fortsatte han, fortfarande med bortvänd blick. ”Den är snabbast i världen.”

”Jag har också en Monark!”

Jag visade med huvudet mot andra sidan gatan. Där, innanför grindarna, stod en röd cykel lutad mot staketet. Inte på långt när lika ny och fin förstås. Färgen var avskavd på sina ställen, hjulen brunfläckiga och stänkskärmen började rosta. Men den var min.

”Ska vi tävla?” Han såg på mig under några sekunder. Hans ögon var lysande blå. Sedan sänkte han snabbt blicken igen och började

pyssla med handtagen.

”Okej.”

Jag försökte låta likgiltig, men hjärtat slog hårt. Det var nästan mer än man kunde drömma om. Att träffa en jämnårig redan första dagen.

Jag gick lugnt över gatan. Egentligen ville jag göra en tjurrusning, men lyckades behärska mig.

Så hämtade jag min cykel, gränslade den vant och trampade fram till den andre.

”Jag ska visa dej var vi börjar”, sa den mörkhårige. ”Det här är Målet! Jag kommer att vinna”, la han till och drog ner kepsen ytterligare en bit i pannan.

Vi cyklade bredvid varandra utan att prata.

När vi hade nått startplatsen satte han upp handen. Vi stannade och vände cyklarna.

”Jag räknar till tre!” avgjorde han.

Jag nickade tyst.

”Ett ... två ... TREEE!!”

Jag fick en bra start. Vi var jämsides. Jag satsade allt. Men snart började han att dra ifrån. Det var inget att göra åt, men jag kämpade och gav mig inte. Vi var framme vid målet innan jag ens hade hunnit titta upp och jag fick göra en våldsamt inbromsning. Cykeln vinglade till och jag tvingades ta några stapplande snedsteg.

Han iakttog mig småleende.

”Jag sa ju att jag skulle vinna. Min cykel är snabbast.”

Jag svarade inte.

”Ett race till?”

”Självklart!”

Jag fick en chans till! Förmodligen skulle jag förlora igen, men det var inte hela världen.

Vi cyklade bort till startplatsen. Den mörkhårige var självsäker. Hans cykel var ju oslagbar, men det betydde inte att han tillät sig att slappna av.

”Ett... två... TREEEE!!”

Iväg igen. Jag kröp ihop över styret.

Det gick bättre den här gången. Han vann förstås, men inte lika överlägset. Flämtande stod vi bredvid varandra.

”En gång till?” frågade jag karskt, men han skakade bestämt på huvudet.

”Nej. Det räcker nu. Jag kommer alltid att vinna.”

Det var avgjort, hierarkin var fastslagen.

Jag förstod. Ändå önskade jag att vi kunde tävla igen. Om och om igen, helst hela dagen. Det gjorde inget om jag förlorade varje gång.

När vi nu hade gjort upp, fanns plats för samtal. Han berättade ingående om den blå cykeln. Jag lyssnade beundrande. Sedan ägnade vi oss en kort stund åt min cykel och kom överrens om att den visserligen inte kunde jämföras med hans, men att den ändå dög.

”Rätt så snabb”, sa han nonchalant, och jag rodnade av lycka.

”Är det din syster? Hon som är cp?”

Frågan var rättfram, utan elakhet, men jag blev besvärad och tittade bort.

”Hon är handikappad”, svarade jag till slut.

”Inte cp då?”

”Jo.”

”Jag har tre storebröder.”

Med de orden hade han definitivt fastslagit sin överlägsenhet. Tre storebröder gick inte att mäta sig med.

Rätt som det var drog han ner kepsen en bit till, och gav sig iväg. Utan att vända sig om en enda gång, svängde han om hörnet i nästa korsning och försvann. Jag blev länge stående och tittade efter honom.

3

Jag var självständig för mina nästan åtta år. Det måste man vara när man har en lillasyster som Katarina.

Den allra första skoldagen fick jag ändå sällskap. Pappa sa att han ville träffa lärarinnan och se vad hon var för en, men jag visste att han sa det bara för att inte göra mig generad. Han följde med för min skull, för att det skulle kännas lite lättare. Egentligen hade jag velat att det skulle vara mamma, men när jag fick bestämma, valde jag ändå pappa. Det såg bättre ut. Jag var tvungen att tänka på hur det såg ut. Det var viktigt att inte göra några misstag i början.

I tamburen var det redan många barn. En del hade föräldrar med sig, mest flickorna. Det var en högljudd och samtidigt lite vaksam stämning. Högljuddheten var till för att dölja det vaksamma.

Snart var de gamla banden återupprättade och man knuffades och skrattade. Bara jag stod ensam, utan någon att prata med. Jag skulle gärna ha hållit pappa i handen, men det gjorde jag förstås inte. Jag stod lagom nära, inte så nära att jag verkade mesig, men tillräckligt nära för att det skulle kännas tryggt.

Så kom lärarinnan. Hon var ung. Min förra hade varit betydligt äldre, lite sträng var hon också, men jag hade tyckt om henne. Den här var lång och smal och hade tjocka glasögon. Det var svårt att se ögonen bakom de där glasen, men hennes röst var okej. Hon hälsade vänligt på mig, utan att låta fånig, som många andra vuxna. Pappa pratade lite med henne och under tiden kom det fler barn. Tre pojkar. Det högg till i hjärtat. En av dem var den där mörkhåriga killen. Det kunde inte vara sant... Vi skulle gå i samma klass! Han skrattade och pratade högt med de andra och jag såg genast att det lämna-

des plats när han kom. Han var *populär*. Jag visste det. Förmodligen var han till och med ledaren i gänget. Jag visste inte om jag skulle titta på honom och kanske hälsa, eller om jag skulle låtsas som ingenting. Det blev ett slags mellanting, ett försök att snegla nonchalant och snabbt glida förbi med blicken. Jag hoppades att han skulle få syn på mig och nicka eller så. Men han tittade inte alls åt mitt håll.

Jag svalde och svalde. Hela tiden kom det nytt spott, det var som om jag måste svälja för evigt. Jag fick nästan panik och tvingade mig att försöka tänka bort allt det där spottet. Fast då kom det bara ännu mer.

Plötsligt skrällde skolklockan. Den lät precis som den som jag var van vid. Ett högt, sprucket ljud som kändes i hela huvudet. Pappa tog ett hastigt adjö med en manlig, hård kram om axlarna, med mycket luft emellan. Hemma kramades vi aldrig så, men pappa förstod spelreglerna. Han gick och jag var tvungen att följa med de andra in i klassrummet.

På svarta tavlan stod det 'Välkommen' skrivet med stora bokstäver omgivet av en blomsterkrans. Bara en kvinnlig lärare skulle ha kunnat rita de där blommorna. Det såg ändå ganska trevligt ut.

Dessvärre hamnade jag långt fram med den andre bakom. Jag tyckte mig känna blickarna som borrhade sig in i nacken och fick lust att krypa ihop lite. Det krävde självövertunnelse att låta bli.

Läraryn, som hette Kerstin, presenterade mig. Sedan fick alla andra i klassen säga sina namn. Jag lyssnade egentligen bara efter ett enda.

Han hette Max.

En hög, försmädlig röst hördes någonstans bakom mig.

"Kimo, vad är det för ett namn!"

Läraryn förklarade att det nog var finskt och vände sig mot mig för att få bekräftelse. Jag nickade med nedböjt huvud.

"Låter som en tjej", sa rösten föraktfullt, fast lägre denna gång.

Läraryn tycktes inte höra. Jag kände hur jag blev röd i ansiktet. Jag visste inte vem det var - bara att det inte var Max. Det var det enda som betydde något.

Lektionen gick väl an. Det var rasten jag fruktade. När det ringde ut såg jag till att vara sist. Jag plockade i ordning på min bänk så

långsamt det bara gick. Lärarinnan Kerstin kom fram och gav mig ett leende. Det var ett äkta leende, jag kunde se sådant.

”Hur känns det?”

Samma fråga som alltid. Varför vill vuxna alltid veta hur det känns? Det är klart att jag inte kunde svara på det. Vad skulle hon ha tyckt om jag sa att jag hade lust att spy?

”Så där”, svarade jag kort.

Jag ville ut. Det var inte bra att hänga kvar hos fröken första rasten.

”Jag förstår”, sa hon mycket vänligt. Hon såg rakt på mig på ett sätt som gjorde att jag verkligen trodde henne. Sedan gick hon.

Jag gick ut i korridoren. Alla var redan borta, utom en tjock flicka med flätor som just kom ut från toan. Min jacka hade trillat ner från kroken, och en av mina skor hade blivit ivägsparkade. Jag hängde upp jackan igen. Den behövdes inte, det var varmt.

Precis utanför, till vänster om dörren, hade tjejerna spänt upp ett tvistrep. Det var fullt med barn på skolgården. Ett gäng spelade fotboll på en grässlätt. Jag kände en fruktansvärd längtan efter att få vara med. Jag var faktiskt ganska bra på att lira. Långsamt släntrade jag dit och försökte se ut som om jag inte var på väg någonstans alls. Max var där och jag märkte att jag hade rätt i min känsla. Han skrek ut order och hade koll på de andra.

Allt jag kunde komma på var att stå kvar och vänta. Jag hoppades att Max skulle fråga om jag ville vara med. Men Max såg mig inte, eller brydde sig inte om mig i alla fall. Efter ett tag började jag känna mig löjlig. Det kändes dumt att bara stå och glo. Alla skulle snart begripa att jag ville vara med, men inte tordes fråga. Alltså drog jag mig sakta därifrån. Jag gick med händerna i fickorna, medan jag förstrött sparkade i gruset som om jag inte hade ett enda bekymmer i hela världen. Som om jag inte brydde mig. Fast hjärtat bankade stenhårt i bröstet och jag mådde illa av rädsla. Tänk om varenda rast skulle bli så här? En oändlig rad raster utan någon att vara med. Jag svalde och svalde. När det äntligen ringde in var jag tacksam.

På matrasten fick vi gå i två led till bespisningen. Jag hamnade bredvid en tjej. Det var konsekvent ordnat, men tjejerna var lite fler,

så några fick gå tillsammans. De fnissade så som tjejer gör. Max hamnade före mig. Jag såg inte på tjejen bredvid, bara på Max mörka huvud som vreds och rörde sig hela tiden när han pratade med kompisarna.

Jag drog in lukten från matan. Det luktade gott, som något jag kunde tänkas gilla. När vi kom fram fick vi stå i en ny kö, en och en. Alla knuffades och småbråkade och fröken hyschade på oss utan att låta arg.

Det var korv och potatismos, något som jag älskade, och jag blev plötsligt hungrig. Mattanten la upp ett jättelass mos, men jag fick bara en korv. Man fick sitta var man ville och jag blev osäker igen. Jag ville gärna sitta nära Max, men var det okej? Jag blev stående och svajade lite, tills jag fick en knuff i ryggen.

”Flytta på dej då!”

Jag stapplade framåt, varm av nervositet, utan att se på den som knuffade. Nu var jag tvungen att bestämma mig snabbt. Beslutsamt styrde jag stegen åt det håll där Max satt. Jag ville inte göra bort mig genom att ta en plats för nära, som kanske redan var bestämd för någon av killarna i gänget. Gänget, det var de där tre som kom in i tamburen tillsammans, plus kanske ett par till. Resten var beundrare som fick hänga med på nåder, för att de skulle vara tillräckligt många i laget.

Jag tog en plats snett emot, en bit bort, men tillräckligt nära för ögonkontakt. Ingen satte sig bredvid mig. Till sist var det någon som damp ner på min högersida med kroppen halvt bortvriden mot kompisarna där. Jag betraktade det enorma mosberget. Sedan tog jag upp gaffeln och spetsade korven försiktigt. Runt om pågick det vanliga tramset. Killar som dränkte moset i ketchup och sedan kastade sig bakåt i låtsad skräck och väste:

”Hjälp jag blöder, jag döööör, rädda mej!”

De gjorde sig lustiga över korvarna för att få tjejerna att rodna, eller pruttade med senapen och utropade:

”Där satt den!”

Jag kände igen alltsammans, det var precis som på den gamla skolan. Max och hans kompisar höll också på.

Max såg inte på mig en enda gång. Besvikelsen gjorde att det knöt sig i magen och jag hade tappat aptiten. Nervöst sneglade jag på matvakten som gick runt och grälade på killarna. Man var tvungen att äta upp det mesta, annars fick man sitta kvar. Plötsligt mådde jag illa av lukten från korven, och potatissosberget hade växt till ett ointagligt fort. Jag tvingade mig att stoppa en bit korv i munnen och fick svälja hårt flera gånger för att få ner den. Matvakten närmade sig. Killarna runt omkring tystnade lite. De flinade mot varandra i samförstånd och skyfflade i sig maten, himlade med ögonen och grimaserade. Så fort matvakten hade passerat fortsatte de som innan. Tjejerna rynkade äcklat på näsan, en del fnissade. Allt var som vanligt, utom att jag inte hörde dit. Nej, jag hörde inte alls dit och snart skulle jag säkert spy. Aldrig i livet att jag skulle få i mig allt moset.

Kanske visste matvakten att jag var ny, för han sa inget när jag långt efter att Max och hans gäng hade blivit färdiga, smög bort och skrapade ner matresterna i hinken. Men i morgon skulle han säkert kolla mig extra noga. I morgon ... allt jag såg framför mig var denna oändliga räckta av raster och matraster, ensam. Jag svalde och blinkade hårt några gånger och försökte se oberörd ut.

Rasten fördrev jag genom att sakta vandra omkring med sänkt blick. Eftersom jag hade tagit så lång tid på mig i matan, gick den ganska fort. En rast till och sedan var det över för den dagen.

När det ringde ut var jag lättad. Jag skyndade mig ut. Min sista förhoppning var att Max och jag kunde ha sällskap hem. Vi bodde ju åt samma håll. De andra pojkarna kanske blev hämtade eller skulle åt andra hållet?

Max gick tillsammans med de där två från morgonen. Jag följde efter på långt avstånd, släppte dem inte med blicken. Jag knöt ena handen, la fingrarna i kors, öppnade och knöt igen, bad inom mig: Gå, gå, gå, försvinn, lämna honom ensam!

Men det gjorde de inte. Och det var inte det värsta. Det värsta var att de stannade! De ställde sig tätt ihop, bildade en liten cirkel mitt på vägen. Max tog upp en sten och bollade med den. Han skrattade och sa något och en av de andra svarade. Tydligt något lustigt för

plötsligt skrattade alla tre. Jag såg deras bakåtkastade huvuden, tänder som blänkte och hår som flög. Jag kom närmare, även om jag försökte att gå så långsamt jag kunde.

Hur länge skulle de stå där? Vad skulle jag göra? Jag blev alldeles svettig om händerna.

Jag kunde inte stanna.

I snigelfart närmade jag mig de tre. Antingen skulle jag säga något, eller också bara passera dem och låtsas som ingenting. Jag blev torr som en öken i munnen.

”Vad glor du på? Vill du nåt eller?”

Jag studsade till. Sedan rodnade jag häftigt. Det var den rödhårige, en lång och kraftig kille. Jag hade gjort bort mig genom att stirra på Max. Max reagerade inte, det var som om jag inte existerade och han fortsatte bara att prata med den andre killen i gänget.

Jag såg ner i marken utan att svara och hörde, som i en dimma, hur Max och de andra skrattade. Var det åt mig? Jag ökade på stegen, men det fick inte se ut som om jag var rädd. Eller bortgjord. Men det var jag. Säkert för gott. Tårarna brände i ögonen och jag lät dem komma. De andra kunde i alla fall inte se det.

Det var bara att inse. Max sket i mig. Jag hade varit en idiot som trott annorlunda.

4

Mamma såg genast hur det var fatt. Jag var glad att hon var hemma. Pappa var bra, men mamma förstod på ett annat sätt. Hon frågade inget. Istället tog hon mig i famnen, lyfte faktiskt upp mig som om jag vore en baby. Hon strök över mitt hår och höll om mig en lång stund. Det kändes skönt.

Jag hade ju berättat om cykeltävlingen och om pojken med det mörka håret. Jag hade varit så glad och hoppfull när jag rusade in i det ännu obekanta huset, där bara mamma, pappa och Katarina var mina förankringar. Mamma visste inte att vi faktiskt gick i samma klass, men hon förstod vad jag hade hoppats på. En vän.

Mamma hade bakat mörk sirapslimpa - mitt älsklingsbröd. Att baka själv var viktigt för henne, helst skulle det vara grovt, finskt surbröd. Hon pratade föraktfullt om smaklöst köpebröd:

”Bröd? Bah! Det är bara luft och vatten, hur kan man kalla det bröd?”

Ibland kryddade hon det med ett finskt kraftuttryck.

”Bra för brödet”, sa hon med en blinkning, ”men inget som du behöver lära dej.”

Jag kunde inte finska, men jag var fascinerad av mammas små utbrott på det märkliga språket. Det lät som ett sagospråk, kärvt och exotiskt. Något hemligt, som bara mamma kunde. Som om hon utförde mystiska riter och finskan egentligen var trollformler. Jag både gillade och ogillade det. Det avskiljde henne från mig, utgjorde hennes privata sfär och jag tyckte inte om att bli utestängd, samtidigt som det gjorde mamma lite spännande. Och ingenting var som mammas bröd.

Jag var fruktansvärt hungrig. Det riktigt värkte i magen, som kramp, när jag kände doften av brödet.

Katarina satt vid köksbordets kortsida och tittade på mig. Hon hade det där öppna, oskuldsfulla uttrycket som jag så väl kände igen. Ibland var det oemotståndligt, som en kattunges söta ansikte. Men ibland kände jag mig pressad. Jag fick dåligt samvete och blev irriterad på henne. Ändå trängde hon sig aldrig på. Det var bara uttrycket i hennes ögon som var så förpliktande.

Den dagen hade jag inte alls lust och hon märkte det genast. Hennes blick slocknade. Läkarna hade sagt att hon var 'något svagbegåvad', men jag visste att det inte var sant. Precis som mamma förstod Katarina hur jag mådde.

Jag gick fram till min lillasyster och hukade framför hennes rullstol. Jag såg hur hon lyste upp, hur de där klara ögonen fick liv igen och gnistrade emot mig. Min lillasysters ögon var mörkare än mina: Sammetsögon, mörkbrun sammet. De var det vackraste hos henne. Jag tog hennes darrande händer. Ibland stelnade de till, nästan som om de vore klor, och det hände att armarna for iväg i någon häftig, ofrivillig rörelse. Jag höll fast dem med mina och log mot henne.

”Så vad har du gjort idag?”

Det blev tyst en stund medan hon kämpade. Jag väntade tålmodigt. Mamma skar upp det varma brödet så att doften av tjock, mörk sirap och fänkålens lakritsarom kom virvlande mot mig.

”Mmmm...mmamma...” Katarina drog efter andan med ett hickande ljud och fortsatte:

”Ppppackade... Mmmmitt um. Ffff.” Hon tystnade plötsligt.

Jag förstod henne. Hon pratade egentligen riktigt bra, men när hon blev upphetsad, skrämmd, arg eller ledsen kunde det vara svårt att uppfatta vad hon sa. Vad hon hade menat var, att mamma hade packat upp hela dagen och hjälpt Katarina med att göra fint i hennes nya rum.

”Kkkimo lessen!” sa hon, nästan utan att stamma.

Hon såg på mig med medlidsam blick. Det värkte i mitt hjärta. Jag kramade hennes händer. Sedan böjde jag mig fram och pussade henne på nästippen. Hon skrattade förtjust.

Det var bara när vi var ensamma som jag vågade visa mina känslor på det där viset. Katarina begrep det också. Hon brukade faktiskt hålla sig undan när jag hade kompisar hemma, som om hon anade att jag skämdes över henne. Hon var fem år, tre år yngre än jag, och ända sedan hon föddes hade jag blivit retad för henne. Det skulle bli likadant här. Det var alltid likadant med sådana saker.

Mina föräldrar hade fått veta det hela ryktesvägen. Den nya uppmärksammade träningen för cp-skadade barn hade åstadkommit under. Det påstods att svårt skadade till och med hade kunnat lära sig gå. Allt var väldigt osäkert, men de var beredda att satsa helhjärtat. Om Katarina till exempel skulle lära sig att äta själv, så var det stort nog. Och här fanns det ett par sjukgymnaster och eldsjälar, som erbjöd behandlingen.

Katarina pratade ofta om att hon skulle lära sig gå, att hon skulle lära sig springa ... så att hon kunde vara ute och leka med mig på riktigt. Hennes ögon lyste. Hon hade stora förhoppningar. Nästa dag skulle hon börja på sitt nya dagis. Men träningen började först i slutet av veckan. Det var stenhård träning som gällde och ännu mer vilja och uthållighet. Tre gånger i veckan skulle hon träna i början, och sedan hemma också. Och det kunde ta lång tid innan det gav resultat.

Jag hade lite svårt att tro på det. Så länge jag kunde minnas hade Katarina behövt hjälp med allt. Jag var livrädd för att hon skulle bli besviken. Kanske skulle vi bli tvugna att flytta igen då? Flytta tillbaka ... Det var ju vad jag ville helst.

Jag blev arg på mig själv, det var inte snällt att tänka så.

Mamma och Katarina gick ut, men de försökte inte övertala mig att följa med. Jag hade ingen lust, klarade inte fler förödmjukelser. Samtidigt fanns ännu lite hopp kvar. Om jag gick ut med cykeln och Max var där ... Kanske ...

När mamma kom tillbaka fortsatte hon med uppackningen. Katarina satt kvar i skuggan i trädgården en stund. Medan jag hjälpte till med att packa upp böcker funderade jag på vad min syster tänkte.

På kvällen kom pappa. Han såg glad ut. Han kramade oss alli-

hopa, riktiga kramar, och frågade hur vi hade haft det. Katarina gestikulerade och skrattade, hon var lycklig när hela familjen var samlad. Jag sa 'Jovars' och pappa tittade forskande på mig och rufsade om mig i håret.

”Det blir bättre”, sa han bara.

Vad skulle han annars säga?

Pappa, som var läkare, var nöjd med sin första arbetsdag. Han hade blivit väl mottagen och sköterskorna verkade trevliga.

”Inte *för* trevliga va?” sa mamma på sin sjungande finlandssvenska. Sedan muttrade hon på finska.

Pappa skrattade och såg henne i ögonen. Så tog han henne i famnen och viskade något. Hon rodnade förtjust och han svängde runt med henne i köket.

Pappa sa ofta att han älskade hennes röst, den där mjukheten när svenska pratades med finsk brytning. Han var lika trollbunden av det som jag. Hennes röst var alltid fylld av värme. Den mjuka svenska varianten, eller den eldiga finska.

De dansade utan musik, men jag tyckte att jag hörde den. Jag kände mig generad och utanför, ändå pirrade det av glädje inomboards.

Nästa skoldag blev ungefär som den första. Max visade inget intresse för mig. Men ibland fick jag för mig att han kollade mig i smyg. Det var som om blickar snuddade vid mig, som om de värderade mig eller försökte ta reda på något. Kanske var det inbillning, för när jag tittade åt hans håll hade han alltid blicken bortvänd.

Lektionerna hade jag inga problem med, det var nästan så att jag blev uttråkad. Jag hade lärt mig läsa redan när jag var fyra år och matematiken var löjligt enkel. Ibland satt jag och drömde mig bort, när jag snabbt hade blivit färdig med en uppgift. Fröken kom med bredvidläsningsböcker och extra papper med lite svårare mattetal. Egentligen tyckte jag att det var kul med matte, men ångesten för rasterna gjorde att jag tappade lusten till allt.

Sedan blev det lite bättre. Jag fick kontakt med en av de blyga, inte så populära killarna i klassen. Eller rättare sagt, han tog kontakt

med mig. Det var skönt att slippa gå ensam, ändå kände jag mig ganska likgiltig.

Killen hette Anders. Han var liten och tunn och hade blek hy. Ögonen var stora och runda och ljust, ljust blå med färglösa fransar, som gav honom ett nästan konstant uttryck av skrämmd förvåning. Egentligen hade vi inget gemensamt, men det tycktes inte Anders bry sig om. Hans blyghet gick snabbt över, i alla fall när vi var för oss själva, och han pratade på. Jag svarade reflexmässigt: ”Ja”, ”Nej”, ”Jo”, ”Kanske”. Men när Anders frågade om vi kunde träffas efter skolan också, värjde jag mig. Jag skyllde på att vi hade så mycket att göra med inflyttningen.

Vi hade sällskap hem en liten bit. Sedan var Anders tvungen att svänga av. Det var bra, jag behövde en stund att samla mig på, innan jag kom hem.

Jag hade egen nyckel med mig eftersom mamma arbetade så oregelbundna tider, som barnmorska inne i stan. Jag var van vid det sedan förut, men det kändes extra tomt och ensamt i det nya huset som jag inte betraktade som Hemma än.

På eftermiddagen gick jag ut. Jag såg en skymt av Max tillsammans med de där två från första skoldagen. Jag undvek dem så gott det gick. Jag hade helt gett upp tanken på vänskap. Men det sved fortfarande i hjärtat, för jag visste att Max och jag hade kunnat bli vänner. Anders och jag skulle aldrig kunna bli vänner, vi bara låtsades för att hålla ensamheten på avstånd.

Det var dags för Katarinas första träning. Jag fick svårt att koncentrera mig på lektionerna och snäste åt stackars Anders på rasten. På något sätt visste jag att jag kunde göra det. Anders blev kanske sårad, men egentligen behövde han mig mer än jag behövde honom.

Efter skolan sprang jag hem. Mamma mötte med en kram. Jag skyndade mig ut i köket. Katarina var inte där.

Jag visste det, det hade inte gått bra!

De kanske hade tyckt att hon var för handikappad, eller för liten? Kanske hade de gjort henne illa och skadat henne ännu mer! Jag knöt nävarna och vände mig argt mot mamma.

”Var är hon?”

Min röst lät konstig, darrig och nästan pipig.

”Hon sover”, svarade mamma lugnt.

Hon märkte hur uppskärnad jag var.

Mamma såg på mig, hur jag rynkade pannan och spände mig. Det kändes som om jag ville ge mig på någon, slå och sparka. Hon skyndade sig att förklara:

”Kimo, det är *jobbigt* att träna. Katarina är inte alls van vid det. Hon blev jättetrött och ville bara sova när hon kom hem. Men hon mår bra. Det gick bra. Du kan prata med henne när hon vaknar. Hon var väldigt nervös innan också och det tog på henne.”

Jag uppskattade att mamma pratade med mig som till en vuxen.

”Okej”, svarade jag kort. Det lät trumpet, men det var inte meningen. Det var bara lättnaden.

5

På lördagsmorgonen väckte solen mig tidigt. Mamma och Katarina var redan uppe, och när de hade lagat frukost väckte de pappa.

Från huset kunde man nästan se havet, som ett skimrande stråk vid horisonten. Och bara tio minuters gångväg från bostadsområdet fanns en liten badstrand med en brygga.

Pappa körde rullstolen nedför backen. Det var fortfarande riktigt varmt fastän september månad närmade sig, och Katarina hade en vit solhatt med smultronblommor. Jag var både ivrig och nervös. Jag hoppades innerligt att ingen klasskompis skulle dyka upp. Alla kände väl redan till att min syster var handikappad, men jag stod inte ut med tanken på hur de skulle se på henne. Se *ned* på henne i rullstolen, med nyfikna, håfulla eller medlidsamma blickar. Personer, som genom ett enda ögonkast trodde sig veta vad hon var, och förvanskade henne till bara det där ordet. Då skulle jag bli tvungen att stirra tillbaka och bemöta alla dumma kommentarer, även de outtalade.

Vattnet blänkte emot oss när vi vek om hörnet, och Katarina gav ifrån sig ett tjut av upphetsning.

Jag mindes första gången vi hade varit här och tittat på huset. Det var i våras. När vi vek av från motorvägen hade landskapet med ens förändrats. Höga skogsbeklädda klippor reste sig på vänster sida av vägen, taggiga formationer som mörknade och blånade och tycktes fortsätta för evigt. Det var Kolmårdskogen. På andra sidan låg havet. Egentligen var det bara en vik som gick in från Östersjön, men jag såg det som Havet. Det var en fantastisk känsla att åka kilometer efter kilometer längs det glittrande vattnet. Just den dagen hade det

skiftat i grönt och stora vågor hade skummat mot stranden, på ett vilt och annorlunda sätt, inte alls som småsjöarna jag var van vid. Då kände jag att det kanske var okej att flytta. Men det var bara då, när jag för en stund glömde allt det andra.

Den här dagen var havet sensommarblått, blankt som ett nyputsat fönster och utan antydning till vågor.

Stranden syntes inte från väggkanten, man måste gå över vägen först och ner för en kort trappa. Det var bara en liten sandplätt. Där fanns redan en ensam mamma med två småbarn. Hon tittade upp snabbt, granskade oss nyfiket och vänligt och såg sedan på Katarina, men utan att väcka upp den där ilskan inom mig. Småbarnen stirrade öppet och sprang sedan till mamma för att viskande fråga något, men då hade jag redan vänt bort blicken. Istället såg jag på bryggan. Det var en gammal ångbåtsbrygga, stor och bred nog att rymma minst två familjer.

Katarina fick svårt att hålla ordning på armar och ben. Kroppen ryckte och hoppade av glädje, hon ville genast i och bada. Pappa klädde av sig i badbyxor och hjälpte henne ur rullstolen. Tillsammans gick de ut i vattnet. Det vill säga, han bar henne i famnen; en sprattlande, fnissande Katarina som knappt kunde tåla sig förrän hon fick doppa sig. Hon mådde bra i vattnet, kände sig rörligare än annars, fast hon inte kunde simma.

Allt var blått, himmel och hav hade samma färg. Jag rusade ut på bryggan och hoppade rakt ut i det blå. Jag tänkte att jag var en fladdrande drake, att jag flög ... Katarina klappade i händerna och ropade med glad röst.

Om och om igen hoppade jag, bredde ut armarna och blundade. Jag njöt av att befinna mig i luften och försökte få det att vara lite längre varje gång.

På söndagen tog vi bilen till Marmorstigen. Förr hade den unika, gröna Kolmårdsmarmorn brutits där. Gruvan var nedlagd, men hantverkare tillverkade fortfarande smycken och annat av marmorn. Om man hade tur kunde man själv hitta ett stycke marmor, insprängt i någon av stenarna vid det gamla brottet.

Vi promenerade förbi ett herrgårdsliknande hus, som omgavs av en jättelik trädgård. Den liknade mest en park och hade lodräta klippor i bakgrunden, där skogen bredde ut sig, tät och högtidlig. En stig gick tvärs över ängen intill, och en skylt visade vart den ledde: Utkiks-klippan! Men det var ju omöjligt för Katarina och rullstolen.

Längtanfullt följde jag med blicken den spretiga siluetten av gran-toppar. Högre och högre klängde de sig fram på klippan, som om de långsamt och omärkligt rörde sig uppåt. Det var som om granarnas rötter trevade under jorden på jakt efter ett nytt fäste, och bara en lätt skälvning i barren avslöjade vad som skedde. Jag böjde huvudet bakåt ... känslan av att försvinna upp i det blå. Yr i huvudet vacklade jag till och törnade in i mamma, som skrattande la armarna om mig och andades varmt i mitt öra.

”Flyger du, lilla gubben?”

Jag flinade förläget och gjorde mig fri.

Grusvägen tog slut och en bred, väl upptrampad stig ledde in i en tunnel av höga träd. De böjde topparna inåt mot varandra och bildade ett tak, som sträckte sig så långt man kunde se. I tunneln var det nästan mörkt. Det starka solljuset orkade inte igenom lövverket. Bara spridda reflexer blixtrade så att ett destillerat solljus, en gyllene ånga, fick det att skimra svagt.

Det var spännande att gå igenom den långa tunneln. Det var som att vara utomlands, kanske på en främmande planet. En säregen stillhet rådde, som om något höll andan. Tunneln fortsatte, och den svaga lutningen nedåt gjorde att mina fötter började röra sig fortare. Plötsligt ville jag springa, se lövverket svisca förbi och bli till ett enda grönt flimmer.

”Jag springer lite”, sa jag, och satte fart.

Skogstunneln slöt sig om mig, bruset av mitt eget blod blev viskande röster. Rösterna blev starkare, de blev till grova mansstämmor och avlägsna skratt, jag hörde klirrande seldon och mullret av snabba hovar mot stigen. Med ens var jag mitt ibland dem, en av dem. Min häst var stor och svart, det löddrade sig på den svettblanka halsen och skummet stänkte från de vidgade röda näsborrarna när den sprängde fram. Ett rövarband: Ett gäng råa och dödsföraktande kar-

lar på jakt efter guld, kanske efter ett rikt följe att överfalla och fagra flickor att röva bort.

Så dök ett sällskap upp på stigen. Jag var så inne i min fantasi att ett håfullt flin hann upp på mina läppar, innan jag fick ordning på anletsdragen. Men det var inget rikt följe, bara en liten familj med fiskespön. Jag slutade inte att springa, men saktade ner och joggade nonchalant medan jag vek åt sidan för att låta dem passera. Först när jag hunnit en bit bort, stannade jag.

Då satte jag mig ner för att vänta in de andra. Med en pinne ritade jag på stigen.

Någonstans skulle det finnas en förtrollad källa där väggar och golv var av ren marmor. Om man hittade den och drack dess vatten, skulle man bli modig. Jag ville dricka ur den källan, få nya krafter och våga allt det där som jag så gärna ville. Att gå rakt fram till Max, se honom i ögonen och säga:

”Ska vi lira? Sisten ut på plan är en looser!”

Jag suckade och reste mig när de andra närmade sig. Katarina viftade med armarna, ansiktet lyste av glädje. Jag vinkade tillbaka. Tillsammans gick vi sedan den sista biten genom tunneln och ut i solljuset. Det var starkt, nästan chockerande efter skumrasket.

Där var plötsligt havet. Det gnistrade och böljade. Doften fyllde våra näsborrar, bruset våra öron. Vi gick längst ut på något som liknade en stenpir. Pappa tog mig i handen. Här fanns inga skydds-räcken och klippan sluttade brant ned mot vassa klippblock vid vatt-net, mörka av grönslemmiga alger. Instinktivt tog jag ett steg bakåt, det svindlade och magen åkte hiss.

Stigen följde Bråviken. Vi gick en bit upp, så att jag hela tiden hade den där hisnande känslan. När jag vände blicken åt andra hål-let såg jag de höga marmorklipporna, täckta av nedrasade stenar och stora block. Vi kom fram till ett gammalt gruvhål med svart vatten. Hålet såg ut som en jättes öga, en svart pupill. Mitt i pupillen låg en halvt sjunken drake, en urtidsödla nedstörtad. Jag stirrade. Kanske var hela marmorberget en jättelik, sovande drake ...

Bortom två gamla ugnar tog stigen slut och vi kom ner till en stenig strand. En bit bort fanns en öppen glänta, som var ledig, och

där stannade vi för att fika. Katarina ville genast bada. Men det var svårt att ta sig ner på stranden och för mycket stenar. Hon spände hela kroppen och trummade med de små fötterna mot rullstolens fotstöd.

”Okej då”, sa pappa och småskrattade, ”jag bär ner dej. Det går nog om vi tar det försiktigt.”

Jag bytte också om till badkläder. Sedan tog vi oss klumpigt ner till vattnet och försiktigt klev vi över de hala stenarna i vattenbrynet. Då förstod vi varför platsen var ledig. Det var ingen bra badplats, stenarna fortsatte in under vattenytan och gjorde det svårt att ta sig fram. Jag la mig istället ner nära stranden och lät de små vågorna skölja över mig och långsamt rulla mig mot stranden. Pappa kämpade på och kom en bit bort där han doppade sig med Katarina i famnen.

Efteråt kurade vi ihop oss i gräset och såg ut över havet. Vi hade marmorklippan till vänster, på avstånd var den ännu mer storslagen. Dess lodräta väggar skiftade i olika nyanser, från silvervitt till brons och allra högst upp balanserade ett pyttelitet hus på en utskjutande kant. Det hette Insiktsberget, sa pappa. En stor författare hade suttit där och skrivit. Det måste ha varit som att sväva fritt.

6

På måndagen förändrades allt.

Det började när jag kom ut från matan. De hade tydligen väntat på mig. Jag visste inte vilka de var, men jag tyckte mig minnas att jag hade sett dem i parallellklassen. De var tre stycken och jag hade bara Anders med mig, men jag önskade nästan att jag hade varit utan sällskap. Det var inte skammen, utan förtvivlan över att jag lät dem förvandla henne till något hon inte var. Utplåna henne. Med det där dumma ordet.

De log och jag såg på en gång att leendena var falska. Jag spände mig inför det som jag visste måste komma.

”Tjena cp-grabben!”

Sedan följde det obligatoriska gapskrattet.

Jag tittade inte åt dem, jag bara fortsatte att gå och låtsades som om jag ingenting hörde. Givetvis spärrade de vägen för mig. Jag var inte så rädd för att få stryk, men jag avskydde närkontakt. Deras dumma, skitiga ord klibbade vid min kropp.

Jag stannade och såg uttryckslöst på dem. Först blev de kanske lite osäkra, men det varade bara några sekunder.

”Du har en syster som är helt tiltad va? Ful som stryk!” började ledaren för den lilla mobben. Han demonstrerade överdrivet vad han menade.

Jag svarade inte. Jag tittade upp mot himlen, som var gråmulen, själva solen hade tagit skydd.

En av de andra sa:

”Du är cp själv förstås, eftersom du inte kan prata!”

Jag vägrade att titta på någon av dem.

”Du ska svara när man pratar med dej, cp-hjärna! Om jag hade en sån syster skulle jag strypa henne nån mörk natt. Hon är ju äcklig! Såna där borde klubbas ihjäl direkt.”

Det var den förste igen. Den tredje var uppenbarligen bara med som backup.

Jag vände långsamt blicken mot den kaxigaste, en ganska tjock, ljushårig kille. Hans ögon var små och elaka. Jag koncentrerade mig på honom.

”Ska vi göra det åt dej?” frågade han.

De andra två gnäggade.

Anders hade dragit sig undan, men han hade inte stuckit. Ändå var jag alltid ensam i detta. Jag skulle få stryk som vanligt. Det var något jag bara måste igenom.

Jag tog ett kliv framåt, samtidigt som den tjocke hävde ur sig:

”Din ynklige cp-jävel! Din morsa har väl knullat med nån annan cp då. Vad tycker din farsa om det?”

Plötsligt bröts cirkeln. Den tjocke slets undan med ett häftigt ryck i håret. Han vacklade bakåt, med ett uttryck av absolut förvåning i ansiktet. Innan han hann försvara sig, eller ens se vem det var som vågade utmana honom, åkte han på en rungande örfil. Medan han förbluffat försökte hämta sig, fick han ett knytnävsslag i magen och stupade direkt. Hans kompisar drog sig undan. Attacken fortsatte och han fick en våldsam spark i sidan, som följdes av ytterligare en. Den tjocke snyftade av rädsla och skyddade instinktivt huvudet med armarna. Kompisarna backade ännu längre bort och passade på att smita iväg.

Det var Max. Jag kunde knappt fatta det. Jag hade inte sett när han dök upp, så koncentrerad hade jag varit på det som hände. Först stod jag som förlamad och såg hur Max fortsatte misshandeln. Ingen annan gjorde eller sa något.

Max såg konstig ut i ansiktet. Han var mörkröd i pannan och de blå ögonen var glansiga. Det började bli otäckt.

Till slut gick jag fram till Max och drog honom i armen.

”Du måste sluta nu.”

Max snurrade runt. För ett ögonblick såg det nästan ut som om han skulle ge sig på mig också, men sedan ryckte han på axlarna.

”Tack”, sa jag.

Max stirrade framför sig med en frånvarande, nästan förvirrad min. Så ryckte han på axlarna igen. Han nickade kort mot mig och vände sig mot den snörvlande, hickande högen på marken.

”Du råkade visst ramla, Danne. Bäst du går till sjuksyster och får det fixat.”

Därefter vände han sig om och gick. Hans båda kompisar stod och väntade. Den kraftige, rödhårige med fräknarna hette Tommy. Den andre, en smal kille med örnnäsa och halvlångt hår, hette Kent. Den rödhårige var ganska tuff och skränig, han pratade och gestikulerade mycket. Det hade varit han som kommenterat mitt namn första dagen. Den andre var lugnare, lite som jag själv.

Den tjocke måste ha blivit ordentligt mörbultad. Hur skulle Max komma undan med det här? Jag ruskade av mig tankarna och skyndade efter Max.

Max såg sig inte om, men något hade förändrats. När han oberört slängde ur sig: ”Nån som vill lira?” svarade jag genast: ”Jag!”

Kompisarna ropade nästan samtidigt.

Och undret inträffade. Jag fick vara med och spela fotboll. Jag bara hängde på och de andra verkade ta det för givet. Det var viktigt att bevisa att jag *kunde* lira också. Jag gav därför allt jag hade den korta stund som var kvar av rasten.

Först när det ringde in, kom jag ihåg Anders. Honom hade jag helt glömt bort! Han stod en bit bort som om han väntade. Han hade inte lämnat mig, varken under angreppet eller efteråt. Anders hade säkert tittat på spelet och hoppats ...

För ett kort ögonblick mötte jag hans blick. Han hade ett skrämt uttryck i ögonen. Skrämt, och samtidigt sårat. Jag vände bort blicken.

Fröken sa inget om bråket. Ingen ställde Max till svars för det som hade hänt. Den tjocke måste faktiskt ha sagt till sjuksyster att han hade ramlat. Eller också skämdes han.

Max var inte stor. Han såg väl ganska stark ut, men om han inte hade tagit den tjocke med överraskning så vet man inte hur det hade gått. Det var något med Max ... något som jag inte kunde ta på.

Det verkliga avgörandet kom när vi skulle gå hem. Skulle jag skynda på, eller vänta? Fumlig och osäker försökte jag dra på mig skorna. Skosnörena ville inte samarbeta och i ögonvrån såg jag att Max gick mot dörren. När han tog tag i handtaget vred han ytterst lite på huvudet, bara en skymt av ansiktet i profil.

”Kommer du, eller?”

Jag snubblade iväg. Skit i skosnörena!

Vi gick alla fyra tillsammans. Ingen nämnde slagsmålet. Istället pratade de om höstens scoutäventyr. Tydligt var alla tre med i scouterna.

”Vad gör du då?” frågade Tommy.

”Inget än. Jag har ju precis flyttat hit.”

Det verkade som om de andra gjorde flera saker. Max spelade fotboll, var med i scouterna och brottades. Tommy var scout och spelade fotboll och Kent var scout och spelade innebandy. Jag hade bara spelat fotboll med kompisarna. Aldrig varit med i någon klubb eller så. Jag kände mig utanför igen.

”Fast jag ska nog sluta med fotbollen”, sa Max. ”Pappa vill att jag ska satsa på brottningen.”

Han lät lite osäker. För första gången fanns en spricka. Märkligt. Max var verkligen bra på fotboll.

”Max farsa är flygplanstekniker på F3”, sa Tommy vördnadsfullt.

”Din mamma då?” frågade jag.

”Hon är hemma. Och så spelar hon cello”, svarade Max avfärdande.

Ingen frågade ut mig.

Max vek av i samma hörn som den där dagen när vi hade cykeltävlingar, och pekade ut sitt hus för mig. De andra två svängde också in där. De bodde några gator längre bort. Jag ville fråga om vi kunde träffas senare och kanske köra några race. Men det hade väl varit att fresta lyckan lite för mycket.

Det första han ser är ögonen. Intensivt blå, stirrar de på honom utan att blinka. De känns så välbekanta. Blicken är uppfodrande, fylld av känslor. Han ser in i dem och vet att de betyder allt. Han vill komma närmare, tala med honom. Det är viktigt. Läpparna rör sig.

De blå ögonen vidgas hastigt.

”Han är vaken!”

Nej, det är något som inte stämmer. Han hör en kvinnas röst, en darrande, skrämmd röst på väg att brista. Ögonen är äldre, ansiktet som svävar emot honom är vekare, inramat av mörkt, axellångt hår.

”Känner han inte igen mej?”

”Det vet vi inte. Prata med honom. Han har bara öppnat ögonen en gång tidigare, under några sekunder när nattsköterskan gick ronden.”

Den här gången är det en annan röst, också den kvinnlig. Men Mörkare, annorlunda på alla vis: En professionell, förnuftig stämma.

Han sluter ögonen.

Plötsligt hörs den första rösten igen, mycket nära. Den är sprucken, gråten rister i den och gör den hackig och svår att tyda.

”Vad hände? Vad var det som hände?”

”Som hände ... hände, hände ...?”

Det ekar inom honom, ett bultande, hårt ljud som tonar bort.

” ... som hände?”

Hon lutade sig över mig där hon satt på sängkanten och milt strök min panna. Jag drog in den välkända doften: En god, varm och trygg doft, mammas.

”Nå?”

Jag suckade.

”Det vanliga.”

”Katarina?”

”Ja.”

Hon sa ingenting, bara fortsatte att långsamt stryka mig över pannan. Det var skönt, jag kände hur trött jag var och kvävde en gäspning. Jag ville inte att hon skulle gå än.

Jag hade kommit hem, nästan svävande av lättnad och tacksamhet och berättat om Max. Sedan hade jag tjatat hela kvällen om att få börja scouterna. Pappa hade lovat att ringa till Max föräldrar för att få numret till scoutledarna. Men mamma visste att det var något som jag hade utelämnat. Hon hörde det på min röst och begrep att det inte lämpade sig för Katarinas öron. Därför kom hon in till mig på kvällen, där vi kunde prata ifred på mitt rum.

”Max hjälpte mej. Det var så vi blev vänner.”

”Gjorde han?” hon gav ifrån sig ett litet utrop av förvåning, och handen blev stilla. ”Det var väldigt modigt gjort. Vilken fin kompis.”

Jag nickade bara. Jag tänkte på Max ögon. De nästan onaturligt klarblå ögonen, som plötsligt hade förändrats och blivit alldeles svarta. Ja, lika svarta och oigenomträngliga som ’Drakens öga’, gruvhålet vid Marmorstigen. Något obegripligt hade rört sig under den dunkla ytan.

Det kunde jag inte tala om för mamma. Det fanns saker som jag inte kunde berätta ens för henne.

”Jag hoppas ...”, sa jag istället, men kom av mig.

”Ja? Är det nåt mer? Jag ser att det är det.”

Det fanns ingen i hela världen som log som hon. Utom möjligen Katarina.

”Jag hoppas han vill vara kompis med mej i morgon också”, sa jag tyst.

”Det är klart att han vill!”

”Hur kan du veta det? Första gången vi träffades ... Han struntade i mej sen, i skolan.”

Hon lutade sig lite närmare och såg mig i ögonen.

”Det är annorlunda nu. Han hjälpte dej, det gör bara en vän. Vet du, jag tror att han ville vara vän med dej hela tiden, men inte vågade visa det. Han tog helt enkelt chansen när den dök upp.”

Jag skakade på huvudet.

”Du förstår inte ... Max är *populär*. Han är liksom ledaren i klassen. Klart han vågar!”

Hon skrattade lite.

”Det kanske är svårt att tro, men den starkaste killen i klassen kan vara rädd inuti.”

Jag såg förundrat på henne. Hon var ju klok min mamma, men där hade hon fel. Max var allt annat än rädd.

Med ens var det något som kliade inuti tankarna. Ett minne, en vag hågkomst av något som inte stämde. Vad kunde det vara? Det enda jag visste, var att det hade att göra med det som mamma sagt.

”Dags att sova, klockan närmar sig nio. Och du kan vara lugn, Max kommer att vara din vän i morgon med.”

Hon böjde sig ned och kysste mig på kinden. Jag slog armarna om hennes hals och höll fast ett ögonblick.

”Nu får du släppa”, sa hon med ett skratt, ”annars får jag ryggskott.”

”God natt”, sa jag.

”God natt min skatt, sov som en katt och vakna med ett skratt!”

Hon släckte sänglampan.

Mamma hade rätt. Max och jag blev vänner på allvar. Vi träffades varje rast och spelade fotboll och gjorde sällskap hem efter skolan. Snart gjorde vi sällskap till skolan också och vi började umgås på fritiden. Scouterna hade inte startat för terminen än, men Max och de andra hade berättat om hajker, lägereldar, spårning, byggprojekt och knivbevis ...

Vädret slog om igen, sommarens allra sista, heta utandning. Vi hade cykeltävlingar på min gata och på grusvägarna vid skogen. Jag

var den ende som bodde vid en återvändsgränd, det var därför min gata lämpade sig för race. Tommy och Kent var med för det mesta, men det var jag som lyckades bäst i tävlingarna. Ja, Max var ju inget att göra åt. Han vann alltid. Men vad skulle hända om han inte gjorde det? Om Max förlorade? På något sätt anade jag att det skulle bli obehagligt.

Ibland gick vi ned till bryggan och badade sent på eftermiddagen. Pappa var med oss, för vi fick inte gå själva. Det var bara vi där, trots värmen. För andra människor var sommaren slut i september.

Jag var bäst på att simma. Tommy kunde det inte alls, och Kent och Max hade precis lärt sig. Av någon anledning undvek jag att visa hur duktig jag var, fast jag gärna ville. När jag dök från bryggan försökte Max snart göra samma sak. Han landade med ett magplask, men visade inte med en min att det gjorde ont. Han gjorde om det igen, omedelbart, magplask på magplask tills det slutligen blev en någorlunda dykning. Han bara dök och sprang upp igen, sammanbitet och med en enveten koncentration. Jag hade aldrig sett en sådan nästan rasande beslutsamhet. Det var inte fråga om att Max *ville* lära sig dyka. Han *måste*.

En kväll hade inte min pappa tid. Istället följde en av Max storebröder med. Han hette William och var tretton år. De andra bröderna hade jag inte träffat än, men jag visste att Anton var elva, och Dick femton år. Det märktes att William hade beordrats att vara barnvakt, för han visade tydligt hur uttråkad han var. Han satt och rökte på en av bänkarna under tiden. Ibland knäppte han iväg små flagor av cigarettglöd och såg likgiltigt hur de slocknade när de nådde vattenytan. Han verkade så tuff och vuxen.

”Pappa skulle döda dej om han såg dej!” ropade Max. Men hans röst, som var kaxig på ytan, hade en ansträngd klang. Lillebrorsklängen.

”Käften!” svarade William lugnt.

Max skrattade lite. Det var ett gällt, barnsligt skratt. Sedan sa han inget mer.

William bara satt där. Det enda han sa var: ’Käften’, och efter en timme:

”Nu sticker vi.”

Ingen sa emot, inte ens Max. Han bara ryckte på axlarna och packade ihop.

Solen var på väg att sjunka ner. Himlen glödde i sprakande nyanser och över vattnet rann som en strimma av blod.

”Titta!” utropade jag spontant.

William fnös åt mig och fimpade cigaretten. Sedan fiskade han upp ett tuggummi ur fickan och stoppade i munnen.

”Kom nu”, sa Max, ”det blir snart mörkt.”

Efter händelsen med de tre i parallellklassen hade inget liknande inträffat. Visserligen hade jag hört en och annan kommentar bakom ryggen, men det var allt. Att det var Max förtjänst rådde det inga tvivel om. Jag var annars så van att bli retad för min syster att det kändes ovant, nästan lite kusligt. Det var som om jag ändå gick och väntade hela tiden. För bra för att vara sant helt enkelt. Max hade heller aldrig nämnt Katarina sedan bråket på skolgården.

Efter hand hade det blivit mer och mer bara jag och Max. Visst var vi ett gäng alla fyra, men det fanns något särskilt mellan oss två. Det var nästan som om det varit förutbestämt. Men tänk om jag inte hade flyttat hit - då skulle vi aldrig ha mötts! Tanken kändes onaturlig.

Max följde med mig hem efter skolan. Det var hans första besök. Vi var uppspelta och lite spända när vi klev in i tamburen. Hela vägen hem hade vi larvat oss; skrattat och knuffat på varandra. Mamma mötte oss med ett vänligt ’Hejpåer’, och frågade om vi ville ha fika.

”Lite senare”, sa jag, som var angelägen om att komma upp på rummet.

På vägen var vi tvugna att passera Katarina som satt vid köksbordet. Första gången var alltid jobbigt. Max hade ju aldrig sett henne på så nära håll och inte här hemma.

”Hej Kattis”, sa jag snabbt, utan att se på henne och började gå upp för trappan.

Bakom mig blev det tyst. Max hade stannat. Jag vände mig irrite-

rat om. Jag ville så gärna ha det här ögonblicket avklarat.

Max såg på Katarina. Hon tittade tillbaka, mötte stadigt Max blick. Kroppen var stilla, men så skälvde hon till.

”Kk ... Kkkk ...!”

Med blanka ögon fixerade hon Max. Sedan drabbades hon av en våldsam spasm som nästan såg ut att vilja kasta henne ur rullstolen. Ryggen böjde sig som en båge, vänsterarmen vevade i luften och stelnade till i en spretande kramp.

”Mamma!” ropade jag, redan på väg ner för trappan.

Hon var snabbt där och hjälpte Katarina.

Max blev stående som förstenad och bara glodde. Jag tog honom hårt i armen, nästan nöp honom.

”Det är okej”, sa jag, fast hjärtat värkte, ”vi går upp till mej nu.”

Tysta gick vi in på mitt rum och stängde dörren bakom oss.

Vad var det med Katarina? Om hon någonsin försökt prata med mina vänner, så hade det bara varit ett kvickt ’hej’.

”Kimo ...?”

”Ja?” Jag höll andan.

”Vad var det hon försökte säga?”

”Äsch...” Jag tvekade. Ja, vad var det? Det visste jag faktiskt inte. ”Hej kanske, och sitt namn. Det händer ibland... Dom där kramperna alltså. Det är inte farligt egentligen.”

Orden stockade sig och det skulle ändå aldrig gå att förklara.

”Måste vara jobbigt för henne”, svarade Max. Han såg förvirrad ut.

Kanske kunde Max förstå. Kanske ... någon gång. Men det som hade skymtat fram i Katarinas blick, var inget jag ville tänka mer på. För några sekunder hade där funnits samma mörker som hos Max.

8

Sommaren tonade bort och hösten varslade i de kyligare morgnarna. En förändrad ton hördes i fågelsången, samma melodi som i vinden, när den orolig och ombytlig drog genom träden och gräset.

Tre veckor in på terminen var det äntligen dags för scouterna.

Jag var mycket otålig. Jag hade frågat de andra, och förväntningarna hade byggts upp till nästan outhärdliga höjder. Därför blev besvikelsen stor när Max mamma ringde på morgonen och sa att han var sjuk. Jag fick gå till skolan utan sällskap.

”Men i morgon börjar scouterna!” sa jag upprört.

”Ja, men du har ju dom andra två”, påpekade mamma. ”Vad heter dom nu igen ...?”

”Tommy och Kent”, svarade jag dystert. ”Det är inte samma sak ...”

”Nej, jag vet det. Men Max blir ju frisk igen. Eller hur?”

Det kändes nästan som om jag inte ville börja längre. Utan Max blev allting annorlunda. Annorlunda på ett fel sätt. Som om det tappade färg, precis som gräset och löven hade börjat göra.

Dagen blev tråkig. Det märktes så väl att det var Max som brukade vara den sammanhållande kraften. Vi spelade lite boll första rasten, men sedan var det som om vi långsamt drev iväg åt olika håll. Kvar blev jag och Kent som övade straffar. Anders gick mest för sig själv. Jag la märke till honom igen, och det dåliga samvetet gjorde sig påmint. Jag funderade på att fråga om han ville vara med, men någonting tog emot.

Mobbganget från parallellklassen dök upp och ställde sig att glo.

De hånlog varje gång någon av oss missade en räddning eller fick ett dåligt skott, men de sa ingenting högt. Istället konfererade de med varandra och ibland hördes hyenaliknande skratt.

”Skit i dom”, sa Kent, ”dom passar på när inte Max är här. Riktiga fegisar, gör sej löjliga bara.”

”Hur kan alla tre vara rädda för Max?” Frågan halkade ur mig.

Kent bara såg på mig och skakade på huvudet.

”Han har ju oss”, sa han till sist. ”Och sina storebröder”,

Jag svarade inte. Jag mindes så tydligt det som hade hänt. Kent och Tommy hade aldrig behövt ingripa.

Efter skolan skiljdes vi som vanligt åt vid tvärgatan. Jag hann bara gå ett par steg innan jag kände hur håren reste sig. Jag snurrade runt och spanade förtvivlat efter mina kompisar, men de var redan långt borta. Framför mig stod tjockisen Danne och hans två kumpaner.

”Så Max ligger hemma och spyr. Stackars liten!”

Han gnäggade högt. Långsamt närmade han sig, fixerade mig med blicken.

”Du trodde väl inte att du skulle slippa undan? Utan den där lilla skitungen är du ingen. Fattar du? Ingen! Jävla cp-rått!”

Jag hade adrenalin ända upp till öronen. Hela kroppen darrade.

”Och du då? Vem är *du* utan dina korkade, fega kompisar?” Jag formade en ring med fingrarna: ”En nolla! Strykrädda byrackor!” spottade jag ur mig.

Jag visste att jag inte borde ha retat upp dem ännu mer, men det spelade ingen roll längre. Jag skulle ändå åka på stryk, så det var lika bra att jag eggade upp mig själv.

Danne blev högröd i ansiktet. Han nickade snabbt till de andra två.

”Ta honom.”

Jag gjorde så gott jag kunde, men till ingen nytta. De lyckades snart vrida om mina armar bakom ryggen och hålla fast mig. Jag sparkade och kastade med huvudet, gjorde så mycket motstånd jag bara förmådde. För jag tänkte definitivt inte bara stå still och ta emot.

”Okej, din lille *skit!*”

”Du börjar bli tjugitig”, svarade jag fränt, ”har du använt alla ord du kan nu?”

Danne studsade. Han var inte van vid att någon svarade emot. Åtminstone inte någon som redan visste att det var kört.

”Din äcklige cp-jävel”, viskade han hest, ”är du skraj nu? Rädd för att få stryk va?”

Jag skakade på huvudet.

”Jo, du darrar. Men du behöver inte vara rädd..., lille vän”, la han till med ett konstigt skratt. ”Vi ska inte slå dej. Inte alls... Håll fast honom ordentligt.”

Jag insåg plötsligt att det här skulle komma att bli riktigt illa. Jag skulle klara av att de slog mig, på ett märkligt sätt såg jag nästan fram emot det, och jag tänkte kämpa som ett vilddjur. Men jag anade att något mycket värre var på gång och spände reflexmässigt hela kroppen.

Tjockisen kom närmare. Han tog sakta upp något ur fickan, ett par handskar. Sedan tryckte han ansiktet tätt intill mitt och väste så att spottet stänkte:

”Vi tycker synd om dej, förstår du. Som är så liten och klen att du inte klarar dej utan hjälp. Så vi tänkte hjälpa dej ...” Han tog upp något mer ur fickan, en påse.

De andra två skrattade, men en ton av osäkerhet och ett slags lysten vämjelse, gjorde ljudet hackigt.

”Du behöver växa till dej lite, cp-spinkis, så vi ska mata dej med nåt riktigt mättande.” Rösten steg en oktav när han sa det sista.

”Fy faan”, sa en av de andra, men tystnade efter en blick från Danne.

Han grabbade tag i min haka, ett stenhårt grepp. Sedan tryckte han till och tvingade isär mina käkar. Så var han snabbt där med påsen och tog upp något som han pressade in i min mun.

Jag storknade när jag kände den mjuka, slemmiga och varma massan. Den fyllde hela munnen och halsen. Stanken och smaken slog emot mig samtidigt, en våldsam chock som fick hela kroppen att låsa sig i kramp. Den tjocke fortsatte att pressa in, tryckte handen mot munnen, in i munnen, och pressade medan han skrek:

”Svälj för fan, svälj bara din lille *skit!* Du gillar det här va? Ät upp alltihop!”

Jag trodde att jag skulle kvävas. Kväljningarna skakade mig så våldsamt att de andra två nästan tappade mig, jag fick fruktansvärd panik och kände hur magen vändes ut och in.

”Det räcker nu”, sa en av dem. De släppte taget.

Jag rasade ihop och kräktes vanmäktigt. Jag kräktes om och om igen. Tårarna sprutade ur ögonen och jag hulkade förtvivlat. Den vedervärdiga smaken fanns där hela tiden; stanken av spyor och skit omgav mig, fyllde mig, tvingades på nytt ner i min kropp, hur mycket jag än kräktes. Genom de ohyggliga äckelkänslorna hörde jag skrat-ten och rösterna, avlägsna, som i en dröm. Det klaskade till i pölen av spyor framför mig, när Danne kastade påsen med resten av det vidriga innehållet.

”Vi sparade lite till din syster också!” skrånade han.

Sedan gick de. Jag låg kvar.

Jag ville inte stiga upp. Men äcklet övermannade mig igen och jag kom vacklande på benen. Jag måste bort från uppkastningarna och skiten. Var det hundskit, eller deras egen som de sparat? Jag böjde mig dubbel igen. Det fanns ingenting kvar i magen, bara en tunn grönaktig vätska som smakade bittert.

Ingen hade kommit för att hjälpa mig. Ingen hade sett något. Fönst-
ren i husen längs gatan var tomma och likgiltiga. De såg så hånfullt
hemtrevliga ut med sina blomkrukor och luftiga gardiner.

Jag hatade dem.

Det här kunde jag inte berätta, inte för någon. En sådan total förnedring gick inte att dela med andra.

Jag stapplade hem. Kväljningarna ville aldrig sluta, det gjorde fruk-
tansvärt ont i halsen och magen. Allt jag ville var att duscha i tim-
mar, äta tvålen, bara jag blev av med smaken.

Jag rusade raka vägen in på toaletten. Mamma var snart där och knackade på dörren.

”Vad har hänt? Öppna Kimo!”

Jag kunde inte lura henne. Stanken avslöjade mig, den fyllde re-
dan huset. Men jag vägrade att öppna. Jag drog av mig alla kläder
och satte på duschen. Heta strålar, så heta att de brände mig och fick
mig att skrika till. Det brydde jag mig inte om. Jag lät dem bränna

mig, svedan var hundra gånger värre inuti. Jag lät min förtvivlan strömma fritt under de piskande strålarna. Ren blev jag aldrig mer.

Till slut var jag klar. Omsvept av ett badlakan rusade jag in i tvättstugan och tryckte in alla mina kläder i maskinen.

”Kimo! Kimo!!”

Hon stod där när jag vände mig om, och hon tog mig i famnen.

”Vad i hela friden har hänt?”

”Inget”, snyftade jag, ”jag ... Max har smittat mej, jag är sjuk.”

”Ja, det märker jag.” Hon såg forskande på mig.

Jag sa inget mer. Då kramade hon mig hårt, så hårt att det nästan gjorde ont och gick med mig i famnen, in i vardagsrummet. Där la hon ner mig på soffan och bredde en filt över.

”Vill du ha nåt att dricka?”

Jag skakade på huvudet. Hon bara såg på mig. Länge. Jag kände gråten komma uppvällande på nytt och vände mig bort, kurade ihop mig på sidan.

Efter en stund gick hon. När jag tittade upp igen var Katarina där. Hon satt i sin rullstol vid huvudändan av soffan.

”Ellelaka!!” utbrast hon. Tårarna glänste i hennes ögon.

Jag funderade på att stanna hemma från skolan nästa dag. Mamma ville helst att jag gjorde det. Hon tittade begrundande och oroligt på mig. Samtidigt förstod hon att det inte hjälpte att pressa på. Jag tänkte inte berätta.

Det var tisdag och scouterna började. Jag ville nästan strunta i alltihop, som om ingenting längre hade någon betydelse. Vad som avgjorde saken var en känsla, som var så stark och tvingande att den rådde på både skräck och förnedring: Hämndbegär.

Jag visste inte hur eller när, bara att jag var tvungen att hämnas. Och innan jag visste hur, tänkte jag inget göra eller säga. Jag funderade på att berätta för Max, men det hade varit en alldeles för enkel lösning. Dessutom skämdes jag så fruktansvärt. Ingen fick veta. De tre mobbarna skulle inte heller berätta något. De var feiga. Istället skulle de om och om igen påminna mig med skratt, blickar och vassa kommentarer. Fast när Max fanns i närheten skulle de nog vara försiktiga.

Jag bestämde mig för att gå till skolan. Jag tänkte gå dit och se dem i ögonen och i min blick skulle de se att det inte var över.

Jag var livrädd. Jag mådde illa och kände kallsvetten bryta fram. Att äta frukost var omöjligt. Ändå tvingade jag ner lite, för att mamma inte skulle hålla mig hemma. Under tiden tänkte jag på vad pappa brukade säga: Mod är inte att våga mer än alla andra - mod är att våga mer än sig själv. Jag hade aldrig riktigt förstått vad det betydde, men kanske började jag göra det. Jag tänkte gå till skolan och sätta mig upp mot min egen rädsla.

För att peppa mig tänkte jag på kvällen. Jag hade längtat så mycket efter den här dagen, ingen skulle få förstöra den.

Under första rasten fick jag syn på mina plågoandar. De nonchalerade mig i stort sett och flinade bara hånfullt när jag sneglade åt deras håll. De var väldigt nöjda med sig själva och skulle hålla sig lugna ett tag. Vid ett tillfälle under matrasten gick de förbi Kent och mig vid fotbollsmålet. Precis när de passerade vände de rumporna till alla tre och pruttade eftertryckligt. Sedan garvade de så att de nästan ramlade omkull.

”Vad var det där nu då?” undrade Kent.

”Äsch ... du vet väl hur dom är.”

Jag försökte att låta ligkiltig, fast mina kinder brände. Kent tittrade snabbt på mig, men han sa inget mer.

Det var först när det var dags att gå hem, som jag började oroas mig på allvar. Jag visste att jag var tvungen att gå en liten bit ensam, den allra sista biten. Jag trodde inte att de tänkte göra om det, men det dunkade i magen. Så när det var dags att skiljas från Tommy och Kent, bestämde jag mig hastigt för att följa med dem istället. De passerade Max hus på vägen och jag tänkte hälsa på. Jag sa att det var för att se hur Max mådde. Om han kanske ändå kunde följa med ikväll. Det stämde ju delvis. Men jag var också nyfiken på Max hus och familj. Jag hade aldrig varit där. Jag slappnade av, lättad efter beslutet. Visserligen måste jag ju hem ensam sedan, men då var säkert alla hemma. Inte stod de och väntade så länge.

Det var en röd tegelvilla omgiven av en stor och väl uppvuxen

trädgård. Den såg mysig ut, som gjord för att springa omkring i, att klättra i träd och bygga kojor i.

Jag var nervös. Jag kom utan att förvarna, det kanske Max inte gillade? Var Max föräldrar hemma så här dags? En liten stund stod jag och tvekade vid dörren, osäker på om jag borde vända om och gå hem istället. Så bestämde jag mig och tryckte in ringknappen.

Dörren öppnades av en slank, vacker kvinna med långt mörkbrunt hår. Ögonen ... jag kände igen dem direkt. Jag förstod genast att det var Max mamma.

”Hej”, sa jag blygt, ”jag undrar bara hur Max mår.”

Hon log mot mig.

”Är det du som är Kimo?”

”Ja.”

”Kom in om du vill. Max mår bättre nu.”

Hon vände sig om i den skumma hallen och ropade inåt huset:

”Max! Du har besök!”

Sedan såg hon på mig. Hennes blick var genomträngande, men varm.

”Snällt av dej att hälsa på. Max har pratat om dej.”

”Jaha”, sa jag besvärat.

Jag visste inte riktigt vart jag skulle ta vägen. Max mamma var helt annorlunda än min. Hon såg inte ut som en mamma egentligen. Hon var alldeles för liten och spröd, och för vacker. Det fanns något som gjorde mig tafatt och nervös. Hon såg ut som en flicka, mer som Max storasyster. Hennes ansikte var vekt, bara ögonen strålade klart och stadigt.

”Tjena”, sa Max, när han dök upp. Hans röst lät lite konstlad. Jag kunde inte avgöra om han var glad eller inte.

”Kommer du ikväll?” frågade jag genast.

”Tja...”, han sneglade på sin mamma, ”jag tror det.”

Hon nickade.

”Ja, om du går till skolan i morgon.”

Därefter blev det tyst en stund.

”Ska du inte be Kimo komma in?” sa Max mamma.

”Okej, häng med till mitt rum då.” Max vände sig om utan att vänta på svar.

”Jag måste nog ringa hem först. Mamma vet inte var jag är.”

Max visade mig telefonen i hallen och jag fick tänka efter innan jag kom ihåg mitt nya telefonnummer. När mamma svarade fick jag snabbt och andtruten ur mig var jag var och blev tillsagd att vara hemma senast klockan halv fem. Under tiden försvann Max mamma in i ett rum rakt fram, vardagsrummet gissade jag, och stängde dörren bakom sig. Dörren hade en glasruta med frostiga mönster och bakom den kunde jag se henne röra sig, en diffus skuggestalt. Så strömmade mörka, vibrerande toner ut, ljud som fick det att kittla efter ryggraden på mig. En vild och mystisk musik, något jag aldrig hade hört förut.

”Det är bara mamma som spelar cello”, sa Max.

Jag svarade inte. Musiken fick mig att känna mig egendomlig till mods. Jag visste inte om jag tyckte om den eller inte.

Jag följde med Max in på rummet. Där fanns två sängar.

”Delar du rum med nån?”

”Ja, med Anton, men han kommer inte hem förrän halv fyra.”

Max var lite blek och tystlåten, tyckte jag. Det syntes att han hade varit sjuk. Vi blev stående en stund utan att veta vad vi skulle ta oss för. Till sist gick Max fram till en svart skivspelare med plastlock, senaste modellen. Den stod på ett grönt skrivbord och en samling LP-skivor, och några singlar stod i en bokhylla ovanför. Det låg redan en singel på skivtallriken. Max satte på den.

”Nu ska du få höra. Det här är Beatles. Gillar du dom?”

En helt annan slags musik fyllde rummet. Jag glömde den oroande cellon och log när jag kände igen en gammal favorit.

”Twist and shout”, sa jag.